

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

І. О. БОЛЬШАКОВА
М. С. ПРИСТІНСЬКА

УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

1
КЛАС

ЧАСТИНА 1

Я ВИКОНУЮ

Я прошу допомоги
ввічливо.

Я прощаюся
з учителями,
друзями, знайомими.

Я вітаюся з учителями,
друзями, знайомими.

Я дякую батькам,
учителям, друзям,
знайомим.

Я
буду
ввічливим!

Я виконую завдання.

Я виконую свої обіцянки.

Я виконую
правила класу.

Я виконую свої обов'язки.

Я буду
відпові-
дальним!

ПРАВИЛА

Я вживаю
добрі слова.

Я піклуюся
про домашніх тварин.

Я буду
турботли-
вим!

Я допомагаю батькам
по господарству.

Я ділюсь із друзями.

Я слухаю уважно.

Я дивлюся на того,
хто говорить.

Я буду
гарним
слухачем!

Я говорю, коли
настане моя черга.

Я піднімаю руку,
коли хочу щось сказати.

І. О. Большакова, М. С. Пристінська

УКРАЇНЬКА МОВА БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Харків
Видавництво «Ранок»
2018

УДК [811.161.2:028.1](075.2)
Б79

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.07.2018 № 734)

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Рецензенти:

Т. В. Водолазська, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри менеджменту освіти Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського;

З. М. Канівець, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики змісту освіти Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського

Ілюстрації художниці *Ольги Рибцової*

Большакова І. О.

Б79 Українська мова. Буквар : підруч. для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч. 1 / І. О. Большакова, М. С. Пристінська. — Харків : Вид-во «Ранок», 2018. — 80 с. : іл.

ISBN 978-617-09-4656-0

ISBN 978-617-09-4419-1 (ч. 1)

УДК [811.161.2:028.1](075.2)

Інтернет-підтримка
Електронні матеріали
до підручника розміщено на сайті
interactive.ranok.com.ua

ISBN 978-617-09-4656-0
ISBN 978-617-09-4419-1 (ч. 1)

© Большакова І. О., Пристінська М. С., 2018
© Макарова А. Л., Макарова П. І.,
обкладинка, макет, 2018
© Рибцова О. А., ілюстрації, 2018
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2018

Дорогий друже!

Ти хочеш учитися читати?

Ти прагнеш спілкуватися?

Ти любиш фантазувати?

Тоді ця книга саме для тебе!

Вона допоможе тобі навчитися читати,
висловлювати думки й почуття, спілкуватися.

Умовні позначення:

— слухаю

— досліджую мовлення

— читаю

— обговорюю малюнок

— спілкуюся

— мислю критично

Я ВИВЧАЮ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Ми живемо в Україні. Наша мова — українська.
Ми будемо вчитися говорити, читати й писати українською.

Я говорю
українською.

Я читаю
українською.

Я слухаю
українську.

Я пишу
українською.

1

Я вітаюсь і знайомлюсь.

Доброго ранку!
Мене звати Ганна.

Привіт! Я Тарас.
Будемо вчитися разом.

Будемо дружити!

УСНЕ І ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ

Ти можеш спілкуватись усно

або письмово

1

Назви ситуації, у яких діти спілкуються усно, а в яких — письмово. Розкажи, як ти спілкуєшся в школі.

читаю

розповідаю

пишу

слухаю

вітаюся

прощаюся

2

Назви те, що допоможе тобі передати повідомлення усно.

ручка

олівець

телефон

планшет

мікрофон

СЛОВА — НАЗВИ ПРЕДМЕТІВ

Кожний предмет ти можеш назвати словом.

1

Які слова відповідають на питання **хто?** **що?**

Олег

собака

голуб

трава

м'яч

дерево

Оля

2

З якою думкою ти погоджуєшся? Поясни чому.

Слово **квітка** відповідає на питання **що?**

Слово **кіт** відповідає на питання **хто?**

СЛОВА — НАЗВИ ДІЙ

Кожну дію ти можеш назвати словом.

- Діти на подвір'ї. Олена стрибає. Тарас бігає. Алла сидить на лаві. Ганна читає книжку. Кіт Нявчик спить.

Що робить кожен хлопчик? Вибери правильну відповідь.

- Малює картину.
- Читає книжку.
- Грає на барабані.

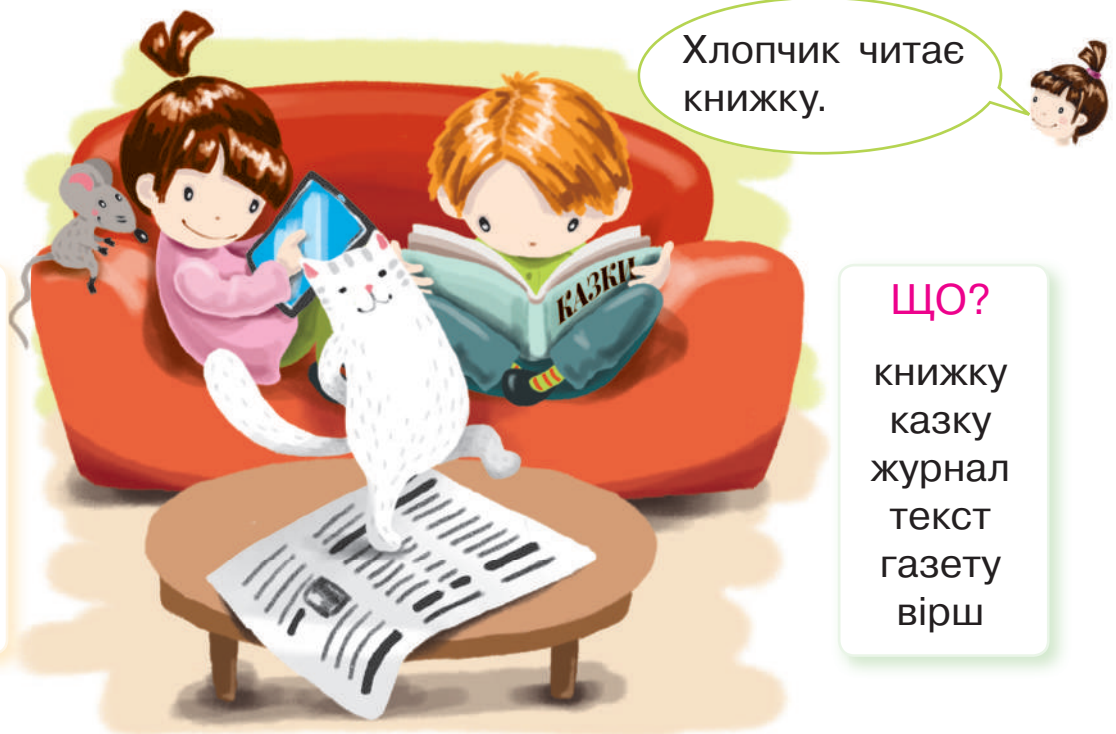
- Мие посуд.
- Готує бутерброд.
- П'є чай.

СЛОВО І РЕЧЕННЯ

Зі слів ти можеш скласти речення.

1

Склади речення за зразком. Використай подані слова та малюнок.

Хлопчик читає книжку.

ХТО?

хлопчик
дівчинка
кіт
миша
Олег
Оля

ЩО?

книжку
казку
журнал
текст
газету
вірш

ЩО РОБИТЬ? читає
слухає

- Розглянь малюнок вище. Правда чи неправда? Заміни слова так, щоб речення стали правдивими.
- Олег читає казку.
- Оля читає газету.
- Олег слухає вірш.
- Кіт їсть рибу.
- Мишеня сидить на дивані.
- Діти люблять читати.

СЛОВО І РЕЧЕННЯ

Речення ти можеш вимовляти по-різному.
На письмі в кінці речення став знаки . ! ?

1

Вимов речення за вчителем.
Який знак ти поставиш у кожному випадку?

- Олег читає книжку
- Оля читає казку

2

Склади за малюнком кілька речень. Вимов їх із різною інтонацією. Який знак ти поставиш у кінці речення?

3

Текст і малюнок.
Правда чи неправда?
У Роми живе собака.
Його звать Рекс.
Він рудий, з довгим хвостом.
Рома з Рексом гуляють
у парку.

ЗВУКИ

Ти чуєш багато звуків.

Звуки є мовні і немовні .

1

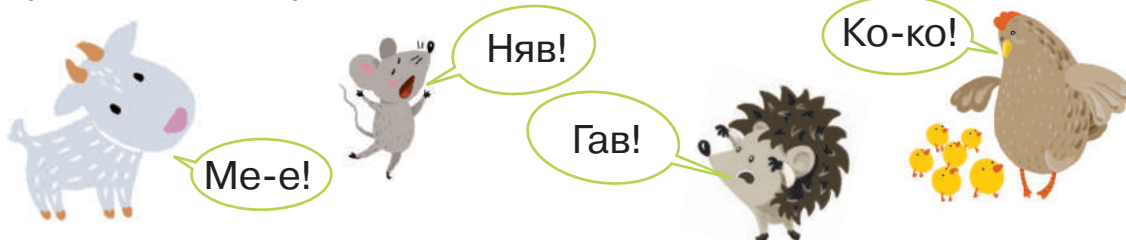
У яких ситуаціях ти чуєш немовні звуки, а в яких — мовні?

Звуки ти можеш почути і вимовити .

2

Правда чи неправда?

БУКВИ

Ти можеш записати те, що говориш, буквами.
Букви — це умовні знаки, які позначають звуки мови.

вузликове письмо

зарубки на дереві

малюнки на камені

букви на папері

Привіт!

Hello!

ハロ

Букви ти можеш побачити

і написати

Якщо ти запишеш букви української мови в певному порядку, то вийде **українська абетка**.

Аа	Бб	Вв	Гг	Ґґ	Дд	Ее	Єє
Жж	Зз	Ии	Іі	Її	Йй	Кк	Лл
Мм	Нн	Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Уу
Фф	Хх	Цц	Чч	Шш	Щщ	Ьь	Юю Яя

А а

А-а-а а-а-а

1 Знайди букви **А** і **а** в рядку.

л М а А д а Л д я а

2 Знайди на малюнку предмети, у назвах яких є звук [а]. Скажи, хто де знаходиться. Використай слова **за, на, перед, у, під**.

- Прочитай або послухай слова. Визнач місце букви **а** в словах. Яких предметів немає на малюнку?

фа-ра	со-ба-ка
тра-ва	зу-пин-ка
ми-ша	ав-то-бус

- Як ти поводишся в автобусі?

3 Факти і думки

Вулицями Лондона їздять автобуси на два поверхи.

Ці автобуси червоного кольору.

Усі люблять їздити на другому поверсі автобуса.

О о

О-о-о ао – Оа
А-о-а оа – Ао

1

Знайди букви **О** і **о** в рядку.

О б с о ю О б ю с О

2

Знайди слово — підпис до малюнка.
Визнач місце букви **о** в словах.

око	кора	мо-ло-ко
оса	нора	со-ло-ма
коса	коза	о-ку-ля-ри

3

Текст. Тема тексту

- Прочитай або послухай текст. У яких словах є звук [о]?
Багато людей носять окуляри. Окуляри допомагають їм краще бачити предмети. Є окуляри, які захищають очі від сонця та води.
- Про що цей текст? Визнач тему тексту.

Про очі

Про окуляри

Про сонце

- Що ти знаєш про окуляри?
- Чому важливо берегти зір?

М м

ам ом
ма мо

Ам Ом
Ма Мо

1 Знайди букви **М** і **м** у рядку.

М Д л П М Щ Н м Л д

2

А _____ М АМ – АМ м _____ а ма – ма

О _____ М ОМ – ОМ м _____ о мо – мо

ма-ма

ма-мо

ма-ла

ма-ло

3

Текст. Тема тексту

- Прочитай або послухай текст. У яких словах є звук [м]?

У житті монстрів не існує. Це герої казок. У них дивний вигляд. Вони бувають жовті, сині, зелені. Монстрики живуть у казковому лісі або веселому місті. Усі монстрики — чарівники, бо вміють чаклувати.

- Про що цей текст? Визнач тему тексту.

Монстрики

Ліс

Монстрик

М м

ма
ма-ма

мо
ма-мо

ом
омо

ам
ама

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Визнач місце букви **м** у словах.

мати молоко мавпа дім миша
мова мороз масло грім мишка

.....

2

Текст і малюнок

- Прочитай або послухай текст.

Миші люблять їсти сир. Чи це так? Не зовсім. Миші люблять їсти зерно, сало, масло й ковбасу. І сир гризуть, і горіхи, і жолуді. Але більше мишам смакує насіння соняшника або дині.

- Знайди на малюнку те, про що йшлося в тексті.

Лл

1 Знайди букви **Л** і **л** у рядку.

Л м П д л д Л М Л п

2

А _____ Л Ал – Ал л _____ о ло – ло
ал ол ала ало мала мало лама

3

Що відбувається? У назвах яких тварин є звуки [л], [л']?
• Прочитай або послухай слова. Визнач місце букви **л** у словах.

Л л

ал ол
ла ло

Ал Ол
Ла Ло

1

ла	ма	ло	ала
ла-ма	ма-ма	ма-ло	ма-ла
ол – ом	ал – ам	мама	мало
мо – ло	ма – ло	мамо	лама

Мамо, лама! Лама мала.

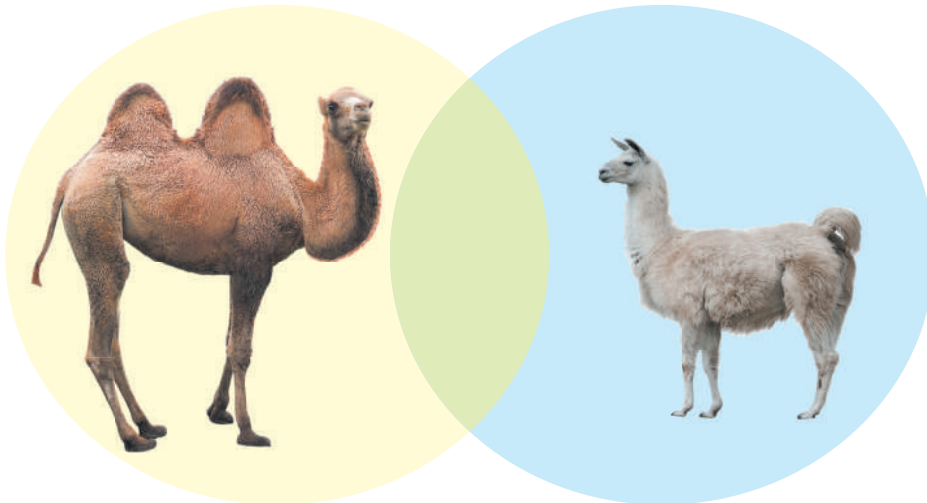

2

- Текст. Тема тексту. Порівняння
- Прочитай або послухай текст.

Лама — тварина, родичка верблю-да. Ти можеш побачити ламу в зо-о-пар-ку. У дикій природі лами живуть у горах. Є лами, які живуть біля людини. Лами пе-ре-во-зять ван-та-жі. У лами густа шерсть. Із шерсті лами роблять шарфи, шапки, светри.

- Порівняй ламу й верблюда. Чим вони схожі? Чим відрізняються?

У у

усмішка

1 Знайди букви **У** і **у** в рядку.

У у р К Ч У Ч х у Х

2

У _____ М УМ – УМ м _____ у му – му

У _____ Л УЛ – УЛ л _____ у лу – лу

ум ам ом ул ал ол уму улу ума уло

3

- Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [у]?
• Прочитай або послухай слова. Визнач місце букви **у** в цих словах. Яких тварин немає на малюнку?

у-дав
ме-ду-за
па-пу-га
му-ра-ха
вуж
а-ку-ла
гу-ска
кур-ча

у у

ум ул
му лу

Ум Ул
Му Лу

у – лу у – му
лу – лу му – му

1

ам ум ом лу ла ло
ма мо му ол ал ул
мама – мамо – маму мул – мула

2

Текст. Передбачення

УСМІШКА

Був со-ня-чний день. Уля гуляла у дворі. Вона побачила Устима. Він був сум-ний. Уля підійшла до нього та усміхнулася:

— Давай грати разом?

- Як ти думаєш, що відповів хлопчик? Що буде далі?

— Ні, не хочу, — відповів Устим. — Бабуся в лікарні. Не до ігор.

— А як же її квіти на клумбі? — здивувалася Уля. — Вони загинуть?

Устим і Уля взяли лійки й полили квіти.

Уранці з лікарні повернулася бабуся. Вона подивилася на клумбу й усміхнулася.

- Чому бабуся усміхнулася?

3

Який смайлик ти намалюєш другу або подрузі? Чому?

Н н намет

1 Знайди букви **Н** і **н** у рядку.

Н П п Н И А н Л Н Т

2 О _____ Н ОН – ОН н _____ а на – на

у _____ Н УН – УН н _____ у ну – ну

ан – на он – но ун – ну лу-на нам

3 Що відбувається? У назвах яких предметів є звуки [н], [н']?

- Прочитай або послухай слова. Визнач місце букви **н** у цих словах. Яких предметів немає на малюнку?

на-мет

но-со-ріг

но-ра

ніс

ко-ро-на

но-ут-бук

слон

Н Н

**ан
на**

**он
но**

**ун
ну**

**Ан
На**

**Он
Но**

**Ун
Ну**

1

ал ам ан ла ма на ул ум ун
ол ом он ло мо но лу му ну

2

Знайди слово — підпис до малюнка.

нам лама мул
мама ламана манул

3

Факти і думки

Манул — най-пу-хна-сті-ший кіт.

Манул живе там, де бувають великі морози.

У манула короткі лапки й маленькі вушка.

Цей кіт полює на мишей.

Ворогами манулів є великі хижі птахи — беркути, орли, сови.

Він най-гар-ні-ший серед диких котів.

Сс

сумка

1 Знайди букви **С** і **с** у рядку.

С Є Ф О с Є о С с О

2

А С АС – АС с а са – са

О С ОС – ОС с о со – со

У С УС – УС с у су – су

со са су ас ус ос ма мо му ом ум ам
на ну но ан он ун ла ло лу ал ул ол

3

Знайди слово — підпис до малюнка.

сама насос сом оса
смола ананас сон сосна

4

Правда чи неправда?

• У нас — ананас . • У нас — насос .

• У нас — сом . • А у вас?   .

С с

ас

ос

ус

Ас

Ос

Ус

са

со

су

Са

Со

Су

1

Що відбувається? Скажи, хто де знаходиться.

за

на

під

в

у

перед

- У сумці кен-гу-ру — маля.
Кен-гу-ру — сумчаста тварина.

2

- Текст. Тема тексту. Заголовок
- Прочитай або послухай текст.

МАМИНА СУМКА

У моєї мами сумка невелика. Але скільки там речей!

Є гаманець. Є ключі від квартири. Є телефон. Є люстерко й помада. А ще...

- Визнач свою думку за шкалою ставлення.

ні

Чи можна без дозволу брати речі з маминої сумки?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

так

ЗВУКИ. ГОЛОСНІ І ПРИГОЛОСНІ

Ти вимовляєш різні звуки: голосні і приголосні.
Голосні звуки утворюються за допомогою голосу.

Голосні почуєш в пісні,
І у темному у лісі,
І коли дивуєшся,
І коли милуєшся.
Легко вимовляються,
Весело співаються!

А
О
У
.

1

Прочитай. Назви букви, які позначають голосні звуки.

а л — а м — а н

ла — ма — на

ул — ум — ун

ол — ом — он

ло — мо — но

лу — му — ну

Приголосні звуки утворюються
за допомогою голосу і шуму.

Приголосні деренчать
І тихенько шелестять,
Голосно свистять, скриплять,
І гарчать, і точуть,
Співати не хочуть.

М
Л
С
—

2

Знайди слово — підпис до малюнка. Назви букви, які позначають приголосні звуки.

мама

мало

мул

манул

мала

лама

лом

ламана

СКЛАД

У слові стільки **складів**, скільки **голосних** звуків.

**ЯК ПОДІЛИТИ
СЛОВО
НА СКЛАДИ**

1. Визначаю в слові
голосні звуки.

М А М А

2. Ділю слово
на склади.

М А | М А

1

Визнач, скільки складів у кожному слові.

сон

слон

оса

ананас

со|сна

сало

ламана

смола

2

Розглянь малюнок вище. Правда чи неправда?

- Кіт стоїть на стільці.
- Миша сидить на підлозі.
- Кіт стоїть поруч зі стільцем.
- Миша сидить на стільці.

Кк

ков | пак

1 Знайди букви **К** і **к** у рядку.

ж К х у Г Х к у Ж К

2

О К ОК – ОК к о ко – ко

у К УК – УК к у ку – ку

ка ку ак ук око коса
ко лу ок ом коло колос

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [к]?

- Прочитай або послухай слова. Визнач місце букви **к** у словах. Яких тварин немає на малюнку?
Скільки складів у кожному слові?

кріт	корова	кен-гу-ру	кит
коза	собака	кабан	бик

Кк

ак ок ук
ка ко ку

Ак Ок Ук
Ка Ко Ку

1

Знайди слово — підпис до малюнка.

КОЛО

МО-ЛО-КО

УКУС

КОКОС

КО-ЛО-СОК

КОСА

2

- Текст. Тема тексту. Заголовок
• Прочитай або послухай текст.

У кутку стояв капелюх Чарівника з яєчною шка-ра-лу-по-ю на дні. Раптом шкаралупа почала мінятися на очах. Справа в тім, що речі, які потрапляли в капелюх, змінювалися. Як саме, передбачити було неможливо.

Шкаралупа росла й росла, ставала м'якою та пухнастою. Та за мить наповнила весь капелюх. П'ять маленьких хмаринок вилетіли з капелюха й полетіли.

За Туве Янсон

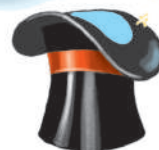
- Розкажи, що ти хочеш покласти в чарівний капелюх. Як ти гадаєш, що з'явиться потім?

Я покладу
в капелюх...

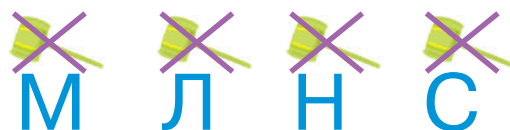
спочатку

потім

НАГОЛОС

Вимов слово **на́**|го|лос. Один зі складів у слові ти вимовляєш сильніше. Це наголошений склад. Наголос позначають знаком '.

1

Який склад наголошений?

ка|ка́|о

о|ко

сум|ка

со|ло|ма

а|ку|ла

мо|ло|ко

2

Текст. Тема тексту

- Прочитай або послухай текст.

У дів-чин-ки Марини живе кіт Мур-чик. Марина годує котика молоком. Мурчик любить гуляти на по-дві-р'ї. А ще Мурчик любить бігати за голубами.

- Визнач тему тексту.

Кіт Мурчик

Про котів

Голуби

ЗВУКОВИЙ СКЛАД СЛОВА

ЯК ЗРОБИТИ ЗВУКОВИЙ АНАЛІЗ СЛОВА

1. Визначаю в слові
голосні звуки.

М А М А

2. Ділю слово
на склади.

М А | М А

3. Ставлю наголос.

М А́ | М А

4. Позначаю
приголосні звуки.

М А́ | М А

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Зроби звуковий аналіз слів.

ко|са́

КОЛОС

ЛАСКА

КАСКА

МОЛОКО

МАСКА

2

Правда чи неправда?

- Прочитай або послухай речення.
- Ганна любить молоко.
- Мама питиме какао.
- Ганна їсть манну кашу.
- Собака Лоло їсть ковбасу.
- Лоло любить соломку.

И и

ли|мó|ни

1 Знайди букви **И** та **и** в рядку.

И Н П и Т Г И н Ш и

2 И _____ Н ИН – ИН н _____ и НИ – НИ

И _____ К ИК – ИК к _____ и ки – ки

ми ли ни ки ли ми си ни ли

ма му ми ло лу ли са су си

3 Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.
Визнач місце букви **и** в словах.

— ' | — •

соми сани малина лимони миски

косі́ сини калина колиска сумки

носи слони килими сосиска сосни

4 У Кліма — лимони.

У Килини — малина.

Лимони кислі. Малина солодка.

И и

каз|кї

1 Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [и]?

- Прочитай або послухай слова. Визнач місце букви **и** в цих словах. Яких предметів немає на малюнку?

лис

кри-ла

чо-бо-ти

пру-ти-ки

тор-бин-ка

ки-лим

- Як ці чарівні предмети використовуються в казках? Які ще чарівні предмети ти знаєш?

.....

2

Текст. Заголовок. Театралізуємо

За-ду-ма-ли-ся чарівні предмети: який із них найбільш корисний? «Я, — сказав чарівний килим, — можу швидко долетіти куди завгодно». «Я, — сказала чарівна торбинка, — усіх нагодую в будь-який час». «Я, — сказала чарівна паличка, — виконую всі бажання».

А яка твоя думка?

Р р

р ó | б о т

1 Знайди букви **Р** і **р** у рядку.

Р В ь р ф Р В Ч р К

2

У _____ Р УР – УР р _____ у ру – ру

И _____ Р ИР – ИР р _____ и ри – ри

ра ур ар кора рано Роман

ро ру ор нора ранок Ру-сла-на

3

Що є правдою, а що ні?

У назвах яких предметів є звуки [р], [р']?

- Прочитай або послухай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви **р** у цих словах.

рак
краб
риб-ка
ри-бал-ка
ро-бот
ро-ма-шка
бе-ре-за
бо-бер
рі-чка

Р р

ар ор ур ир
ра ро ру ри

Ар Ор Ур Ир
Ра Ро Ру Ри

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

рама	нора	сир	кран
рана	кора	косар	краса
ранок	роса	комар	марка
рулон	рука	рис	русалка

2

Ранок. Краса. На сороки. У соми,
лини. А акули? Акули в .

3

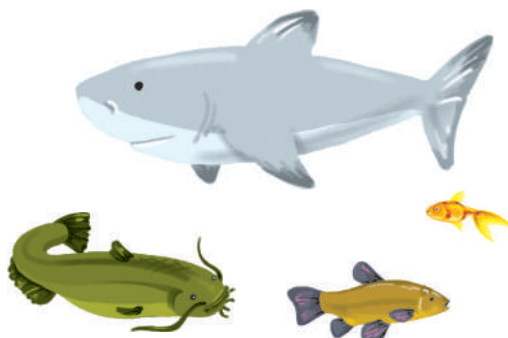

Правда чи неправда?

- Прочитай або послухай.

Риби живуть у воді. Соми, налими, лини живуть у річках та озерах. Акули живуть у морях та океанах. Золоті рибки часто живуть в а-ква-рі-у-мах.

- Лини живуть у річках.
- Акули живуть у морях.
- Соми живуть у річках.

Б б

б а | р а | б а н

1 Знайди букви **Б** і **б** у рядку.

Р В в Б ь б о Б Р б

2

Б А БА – БА б у бу – бу

Б О БО – БО б и би – би

ба бу уб аб бабак баб-ка куб

бо би иб об баран риб-ка кубик

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [б]?

- Прочитай або послухай слова. Визнач місце букви **б** у цих словах. Яких предметів немає на малюнку?

бик
бо-бер
бор-сук
ба-ран
ба-ра-бан
бу-бон
бан-ду-ра
тру-ба

Б б

аб об уб иб
ба бо бу би

Аб Об Уб Иб
Ба Бо Бу Би

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

банан	бук	ба-клан
баран	бик	бор-сук
барабан	краб	бал-кон

2

Текст і малюнок
Покажи на малюнку Миколу, Марину, Руслану, Бориса.
У Миколи — барабан. У Руслани — кубики.
У Марини — бубон. У Бориса — собака.

3

Послідовність подій
Що відбувається? Як краще розв'язати цю ситуацію?

1

2

3

В в

во | ро | на

1 Знайди букви **В** і **в** у рядку.

Р В Б Ф ь в Е З ф в

2

В А ВА – ВА в у ву – ву

В О ВО – ВО в И ВИ – ВИ

ва ви ав ов мова купив Сава
во ву ив ув вимова ловив Слава

3

- Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [в]?
• Прочитай або послухай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви **в** у цих словах.

ва-за

ву-ли-ця

во-ро-на

но-ви-ни

ав-то-бус

ав-то-мо-біль

вер-блюд

Ав Ов Ув Ив
Ва Во Ву Ви

ворота	равлик	сло-во
ворона	рукав	сли-ва
новина	ловив	бу-ква

Іванка ловила сома . Сом у вулику .

Вова ловив лина . У лина — волосини .

Роман виловив рака . Мама варила рака.

ДИВНЕ ВАРЕННЯ

Василина варить варення.
Варення зі слив — сливове.
Варення з абрикосів — абрикосове.
Варення з вишень — вишневе.
А варення з квасолі?
Варення з квасолі —
дивне.

Three glass jars of jam are shown at the bottom right. The first jar is orange, the second is purple, and the third is light orange. Each jar has a green cloth tied around its neck with a wooden stick. The jars are filled with jam and have labels with fruit illustrations.

Дд

дуб

1 Знайди букви **Д** і **д** у рядку.

В Д Б д в Д Ф б д Д

.....

2

д А ДА – ДА д и ди – ди

д О ДО – ДО д у ду – ду

до ду ад ид дуда Данило

да ди од уд вода Дарина

.....

3

Правда чи неправда?

У Данила — слон. У Даринки — лис. У Дмитрика — вовк. У Марини — динозавр.

Дмитрик

Марина

Данило

Даринка

Дд

ад од уд ид
да до ду ди

Ад Од Уд Ид
Да До Ду Ди

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

долото

вудка

диво

борода

дудка

диван

комод

будка

вода

2

Текст і малюнок

У саду Данило будував будку. У Данила доло-
то , молоток , сокира , цвяхи .

Собака Димок радів . Будка нова, красива.

• Скажи, де Димок.

І і

і | біс

1 Скільки букв І та і в рядку?

И І ь Р і и ї В І і

2 Н І Ні – Ні д і ді – ді

Л І Лі – Лі с і сі – сі

ри – рі ни – ні ли – лі ди – ді си – сі
лі – ли ді – ди сі – си рі – ри ні – ни

3 Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

ібіс ліс сік дірка вінок
їрис літо бік нірка віник
індик лісник рік мірка вікно

і | — • —

4

У ЛІСІ

У лісі росли липи, сосни, осики. На осики
сіла сова. На липу сіла сорока. У лісі — лосі
і вовки, кабани і бор-су-ки. На сосні — біл-ка.

У біл-ки в ду-плі

і

би – бі ви – ві ни – ні ри – рі
ли – лі ти – ті ки – кі ми – мі

- 1 рис – ріс дим – дім у лісі на дубі
лис – ліс сани – ніс у воді на сосні

ТВЕРДІ І М'ЯКІ ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

- 1 Назви предмети. Як вимовляється перший звук у словах?

лис

ліс

2

Театралізуємо

Прочитай або послухай, що розповідають діти про свою іграшку. Де чия іграшка?

Іван

Вона пухнаста,
мила. Я з нею
сплю.

Ігор

Я можу
будувати дім.

Іванна

Вона схожа на мене.
У неї є ніс, очі, руки.
І гарні сукні.

Інна

У ній я можу
возити кубики.

П п

парк

1 Знайди букви П і п у рядку.

Р П Ж К Т П Ж п Х т

2 П _____ О ПО – ПО п _____ и пи – пи

па – ап по – оп пу – уп пи – ип пі – іп

3 Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [п]?

- Прочитай або послухай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви п у цих словах.

парк
пар-кан
поні
липа
лопата
пісок
потяг
ду-пло
суп

- Ранок. Ми в парку. У парку — липи та дуби.

У дубі — дупло. У дуплі — .

Павло та Поліна посадили липу.

П п

ап

оп

уп

ип

іп

па

по

пу

пи

пі

1

Знайди слово — підпис до малюнка.

пава лапа короп папка кра-пка

пара липа сироп лапка кно-пка

2

Факти і думки

Поні — маленький кінь. Поні може бути такого зросту, як ти зараз. Раніше поні працювали під землею. У ко-паль-нях. Вони вo-зили вантажі. Тепер поні катають дітей у парках і ви-сту-па-ють у цирку.

ТВЕРДІ І ПОМ'ЯКШЕНІ ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

1

Назви предмети. Як вимовляється перший звук у словах?

п о н і

п ! н а

- До якого слова зробив звукову схему хлопчик, а до якого — дівчинка?

пісок

пума

піна

— п — і — с — к

== п — і — н — а

Т т

торт

1 Знайди букви **Т** і **т** у рядку.

т Т Г Г Т Ш Т г т п

.....

2 Т у ту – ту т и ти – ти

ат – та от – то ут – ту ит – ти іт – ті

.....

3 Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

тато ноти танок кит ті-сто
сито мити туман кіт мі-сто
літо пити тепло кріт на-ми-сто

.....

4 Прочитай. Заміни малюнки словами. Доповни текст.

ТОРТ

Мама за-мі-си-ла тісто. Вона готувала торт.

Микита приніс ка-пу-сту та мор-кву. Торт із ?

Ні! Для торта по-трі-бні , , , , ...

А Тарас і Тамара віддали кролику.

Т т

ат

от

ут

ит

іт

та

то

ту

ти

ті

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

танок

робот

нитка

Тарас

табун

компот

квітка

Тамара

турист

поворот

картка

Тимур

2

Досліджуємо медіа. Реклама

ПЕКАРНЯ «ТРИ ТОРТИ»

У нас смачні торти. Для мами — торт із шоколадом. Для тата — торт із горіхами. Для дітей — торт із морозива.

Наша адреса: вулиця Квіткова, будинок 3.

Ми відкриті з 9:00 до 19:00.

У вас буде солодке життя!

ТВЕРДІ І ПОМ'ЯКШЕНІ ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

1

Назви предмети. Як вимовляється перший звук у словах?

К **и** ТК **і** Т

Г г

г о | р о б

1 Знайди букви Г і г у рядку.

Г Т Г П г і І Т Г г

2

Г _____ у ГУ – ГУ г _____ и ги – ги

га – го – гу гора губа нога гілка
ги – гі – га голуб гуска папуга голка

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [г]?

- Прочитай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви г у цих словах.

гороб

дороба

гра-кі

о-гір-кі

го-ро-бі-на

гра-блі

- Розглянь малюнок вище. Правда чи неправда?
 - На городі росли огірки.
 - На городі Ганна і Гнат годували гусака й гуску.
 - На городі баба Горпина збирала горох.

Г г

аг ог уг иг іг
га го гу ги гі

1

Текст. Тема тексту. Заголовок

У бабусі Ганни — город. На городі — багато городини. Тут і морква, і капуста, і огірки, і помідори. Граки літали і псу-ва-ли городину.

Дід Богдан по-ста-вив на городі о-пу-да-ло. Два дні о-пу-да-ло лякало граків.

А потім граки звикли до о-пу-да-ла. Літали та сідали на нього. Гарно гракам на городі.

- Визнач тему тексту.

Город

Граки на городі

Огірки

ТВЕРДІ І ПОМ'ЯКШЕНІ ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

1

Назви предмети. Як вимовляється перший звук у словах?

Г А ЛКА

Г ! ЛКА

Г г

г á | в а

1 Знайди букви Г і г у рядку.

Г І г Г г і И Т т г

2

га – ґа гу – ґу гі – ґі гук – ґук
го – ґо ги – ґи гак – ґак гар – ґар

3

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

ґава ґу-дзик а-ґрус
ґанок ґуля ґрунт

4

Текст чи не текст? Поміркуй.

На городі — аґрус.
На ґанку — ґава.
На сумці — ґу-дзик.
На лобі — ґуля.

5

Знайди слова, у яких є буква ґ.
Визнач місце букви ґ у цих словах.

У гнізді — ґавенята. Ґава принесла гусінь.
Ґава годувала ґавенят. Ґавенята їли гусінь.

ого

иҒи

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

аґрус

Ғрунт

2

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [ґ]?

де? хто?
що робить?

- Прочитай або послухай текст. Знайди слова, у яких є буква **ґ**. Визнач місце букви **ґ** у цих словах.

У ґрунті живе багато тварин. У ґрунті — нора лисички. У ґрунті — нірка мишки. У ґрунті риє ходи кріт. А ґава не живе в ґрунті. Чому?

Ее

ле|лє|ка

1 Знайди букви **Е** і **е** в рядку.

Р Е Є е с є Е С З В Е

2

С Е СЕ – СЕ г е ге – ге

ле – ме – де ке – ре – пе ме – бе – те

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [е]?

- Прочитай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви **е** в цих словах.

поле
лелека
дерево
береза
вер-ба
бер-кут
ме-те-лик
пе-ре-піл-ка

- Велике гніздо лелеки видно здалеку. Господарі лелекам раді. Де лелеки, там мир і багата родина.

Е е

бе ве ге де ке ле
ме не пе ре се те

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

село лелека море верба
весело ледарі берег метро
дерево вареники бегемот кенгуру

2

Факти і думки

Лелека — птах. У нього біле
пір'я, червоний дзьоб і довгі
червоні ноги. Живе лелека біля
річки або болота. Лелека їсть
комахи, черв'яків, жаб, рибу.

- Які думки викликає в тебе цей текст?

ТВЕРДІ І М'ЯКІ ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

1

Як вимовляються приголосні звуки у словах?

Л Е | Л Е | К А П О | Л І | Т

- До якого слова подано схему?

лелека метелик небо

З з

з и | м а

1 Знайди букви **З** і **з** у рядку.

З В з Е З в Є е З С

2

З А ЗА – ЗА з у зу – зу
аз – за оз – зо уз – зу из – зи ез – зе

3

Що відбувається? Що тебе дивує? У назвах яких предметів є звуки [з], [з']? Прочитай слова. Визнач місце букви **з** у словах. Яких предметів немає на малюнку?

зима
коза
запаси
зозуля
береза
морози
морозиво
зай-чик
зір-ка

• У лісі зима. Морозно. Біла береза вкрита снігом. На сосні — зелені хвоїнки. За пагорбом — . У біла шубка.

З з

аз

оз

уз

из

із

ез

за

зо

зу

зи

зі

зе

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

зима

ваза

золото

зірка

зуби

коза

залізо

казка

запаси

замбк

морози

загадка

2

Послідовність подій. Театралізуємо

Зачин

Зима. Морозно. Сні-го-вик змерз. Не-
весело Сніговику.

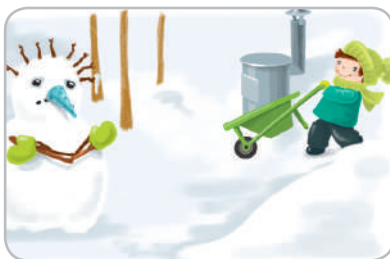
Головна
частина

Діти принесли йому пічку.
— Якщо я зі-грі-юсь, то розтану, —
каже Сніговик.
— Не роз-та-неш! Це піч для сніговиків.
Гріє Сніговик руки зі снігу — не тане.

Кінцівка

Тепло його рукам і серцю. Тур-бо-та
зав-жди зігріває.

- Установи послідовність малюнків відповідно до тексту.

Жж

ж а б | к а

1 Знайди букви **Ж** і **ж** у рядку.

Ж К Ж Х к х Ж Ч К ж

2

Ж А ЖА – ЖА ж и жи – жи

Ж у ЖУ – ЖУ ж і жі – жі

жа	жо	жи	жаба	жук	вежа
жу	же	жі	жужа	вуж	одежа

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [ж]?

- Прочитай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви **ж** у словах.

жито
ожина
жоржина
жолудь
жук
вуж
стриж

хто?
що?

• На полі — жито. У житі — вуж. У небі — стрижі. На дубі — жолуді. Стежкою повзе жук.

Ж ж

аж

ож

уж

иж

іж

еж

жа

жо

жу

жи

жі

же

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

жито

лижі

стежка

вуж

ожина

межі

діжка

стриж

жоржина

вежі

ліжка

ведмежа

2

Тема. Послідовність подій

- Прочитай речення. Склади з них розповідь про жабку.

Жабка ловила
комарів і жуків.

Мала жабка
жила на болоті.

Бувало, жабка
стрибала на лужок.

На лужку бігали
жужелиці: «Ж-ж-ж».

Жабка сиділа
на листочку, коли
пропливав вуж.

Жабка пірнала
у воду, коли
пролітали журавлі.

Ш ш

ш у м

1 Знайди букви **Ш** і **ш** у рядку.

Ж ш Ж Щ П ш щ Ц Ш ш

2 Ш А ША – ША ш и ши – ши

ша шу ши шипи шуба робиш
шо ше ші шашки школа лежиш

3 Опиши малюнок. У назвах яких предметів є звук [ш]?

- Прочитай слова. Визнач місце букви **ш** у цих словах. Яких предметів немає на малюнку?

ка-ша	шор-ти
шу-ба	мі-шок
ша-пка	ру-шник
ши-шка	ша-ро-ва́-ри
ми-шка	шкар-пе́-тки
по-ду́-шка	шну-рок

- Скороговорка

Миші в шафі шаруділи,
Шість шарфів вовняних з'їли.

Ш ш

аш ош уш иш іш еш
ша шо шу ши ші ше

1

Знайди слово — підпис до малюнка; слово до схеми.

шашки	шина	до-шка
шишка	машина	во-ло-шка
шоколад	шипшина	ро-ма-шка

2

Правда чи неправда?

- Волошка блакитна. • Шашки — весела гра.
- Шипшина корисна. • У машини — шини.

3

Вірш. Рима

У квартирі номер шість,
Що на поверсі чотири,
Жили кішка Шушка
І собачка Мушка.
У квартирі була шафа,
В шафі жили мишки.
Гризли шоколад, шкарпетки,
Шарфи, шапки, шишки.
Шушка з мишками дружила,
Шинку їм смачну носила.
Мушка мишок не любила
І постійно їх ловила.
Має ж бути навпаки:
Кішка й мишка — вороги?

Хх

хво|сті

1 Знайди букви **Х** і **х** у рядку.

х у Ж К Х К х ж Х К

2

Х А ХА – ХА х и хи – хи

Х у ХУ – ХУ х і хі – хі

ха ху хи хата хор дах
хо хе хі хатина хобот пух

3

- Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [х]?
- Прочитай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви **х** у словах.

хата
халат
холод
муха
горох
горіх
ховрах
мураха
хліб

Хх

ах

ох

ух

их

іх

ех

ха

хо

ху

хи

хі

хе

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

хата

муха

вухо

хвіст

хатка

мураха

тихо

хвости

хатинка

мухомор

комаха

пастух

2

Текст. Послідовність подій. Головна думка

У лісі ріс мухомор. Бігла мураха, шукала поживу. Залізла мураха на мухомор. Гарно видно навколо. Недалеко грушка впала з дерева. Мураха побігла грушку шукати.

Летіла муха. Мухомор за-при-мі-ти-ла. Сіла, відпочила та й полетіла далі.

Біжить ховрах. Хворий. Живіт болить. Аж тут — мухомор. Скуштував ховрах гриба. Легше стало...

- Установи послідовність малюнків відповідно до тексту.

- Чи можна людям уживати мухомори?

Й й

1 Знайди букви **Й** і **й** у рядку.

И Н **й** н и **Й** П **Й** и

.....

2 Знайди слово — підпис до малюнка.

йод йог майка рій
йогурт йорж гайка край

.....

3 Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [й]?

- Прочитай слова. Визнач місце букви **й** у цих словах. Яких предметів немає на малюнку?

йод
гай
гайок
рій
сойка
лайка
майка

- У Йосипа ранка. «Йой-йой-йой!» — кричить Йосип. Майя лікує Йосипа йодом.

М'ЯКИЙ ПРИГОЛОСНИЙ ЗВУК [й]

1

Назви предмети. Як вимовляється звук [й] у словах?

М А Й | К А

Й О Д

СЛОВА — НАЗВИ ОЗНАК

1

Добери слова до малюнків.

холодний
високий

сірий
довгий

білий
теплий

зелений
голодний

2

Назви кольори предметів. Подумай, які малюнки можуть бути в останньому стовпчику.

ЯКИЙ?

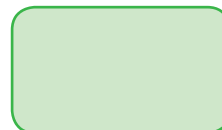
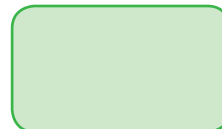
ЯКА?

ЯКЕ?

ЯКІ?

Ч ч

ч а й | н и к

1 Знайди букви **Ч** і **ч** у рядку.

Ч У ч у Р ч н Ч У Н

2

Ч А ЧА – ЧА ч и чи – чи

Ч у ЧУ – ЧУ ч е че – че

ач – ча оч – чо ич – чи чаша ручка
уч – чу еч – че іч – чі чашка річка

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [ч]?

- Прочитай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви **ч** у словах.

чай
чай-ник
ча-шка
чай-ка
ка-чка
печиво
човен
черепаха
тістечко

Ч ч

ач	оч	уч	ич	іч	еч
ча	чо	чу	чи	чі	че

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

чо-бо-ти	човник	жучок	ніч
че-ре-ви-ки	часник	рачок	піч
си-ни-чка	кабачок	павучок	річ

2

Текст. Тема тексту. Заголовок

ЯКИЙ ЧАЙ СМАЧНІШИЙ?

Мама заварила чай у чайниках.

Тато пив чорний чай із пиріжками. Мама пила зелений чай із печивом. Марічка пила квітковий чай із тістечками.

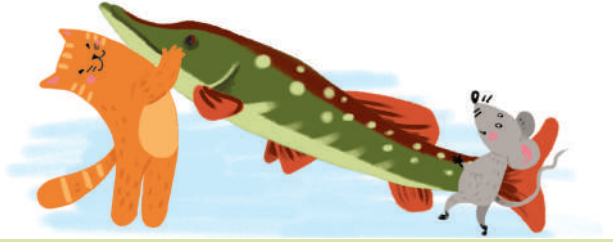
В усіх був смачний і корисний чай.

- Який чай пила Марічка? мама Марічки? Який чай пив тато Марічки? Як ти думаєш, чому в усіх був різний чай? Який чай любиш ти?

Щ щ

щ у | к а

1 Знайди букви **Щ** і **щ** у рядку.

Щ Ц ц щ ш п Щ Ш Н ц

2

Щ а ЩА – ЩА щ и щи – щи

Щ о ЩО – ЩО щ і щі – щі

аш ощ ищ хаща кущ щока

ща що щи паща кущик щічки

Буква **щ** позначає
два звуки [шч].

Щ у | к а
[шч]

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звуки [шч]?

- Прочитай слова. Визнач місце букви **щ** у цих словах. Яких предметів немає на малюнку?

щука

щучка

щиглик

ліщина

дощ

лящ

Щ щ

аш

ощ

ущ

ищ

іщ

ещ

ща

що

щу

щи

щі

ще

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

щітка

щиро

дощик

щілина

щиглик

гор-щик

щука

щебет

бор-щик

2

Вірш і малюнок

Дощик падав
На дубочки,
На осички,
На горбочки,
На куці
І на плаці,
А ще на густі хащі,
На цілющі трави,
На квіткові барви,
І на мене,
І на кішку,
На парасольку
І на мишку.

3

Поясни, як ти розумієш прислів'я.

Без хмарки дощик не прийде.

Яя

я | блу | ко

1 Знайди букви **Я** і **я** в рядку.

Я Ф В Р я р ф ь я

2

яб яв яг яд яз як ял ям ян яп
яр яс ят ях яш ящ яб яв яг яд

3

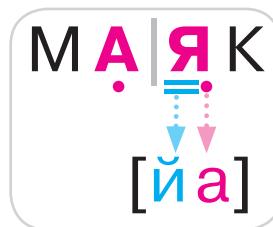

Знайди слово — підпис до малюнка.

ягода	яма	ясен	маяк
ялина	явір	язик	мрія
яблуня	якір	ящик	надія

Буква **я** позначає два звуки [йа] на початку слова і складу.

4

«Зайві» слова

- Над болотом летить яблуко, крапля, чапля.
- У вазі стояла конвалія, мелодія, паляниця.
- У дворі росла парасоля, тополя, яблуня.

Яя

м а | л я

1

ла – ля да – дя та – тя ва – вя
ра – ря на – ня са – ся за – зя

2

Знайди слова — підписи до малюнка.

ляля няня малята листя
маля кишенья телята щастя
немовля подяка поросята гостя

У середині складу буква **я** позначає **один** звук **[а]** і пом'якшення попереднього приголосного.

Р **А** | Д И Й
[а]

Р **Я** Д
[а]

3

Прочитай. Що не так? Скажи правильно.

- В озері качка з кошенятами.
- У дворі кішка з каченятами.
- На лузі коза з поросятами.
- У курнику гуска з козенятами.
- На полі свинка з телятами.

Ю ю

ю | ш к а

1 Знайди букви **Ю** і **ю** в рядку.

Ю О Н Ю н ю о ь Ю В

2 Знайди слово — підпис до малюнка.

юнак	рию	думаю	мрію
юшка	шию	читаю	граю
юрта	мию	малюю	співаю

Буква **ю** позначає два звуки **[йу]** на початку слова і складу.

3 Послідовність подій. Театралізуємо

ЯК Я ЮШКУ ВАРИВ

Ми з друзями ловили рибу. Після риболовлі всі зголодніли. «Час варити юшку», — сказав я та розвів вогнище. Юрко чистив рибу та різав овочі. Юля та Ігор принесли води. Люба поклала овочі та рибу в окріп. Коли юшка вже була готова, я посолив її та зняв із вогню.

«Гарну я приготував юшку?» — запитав я у друзів. Але мені ніхто не відповів. Чому?

Ю ю

м а | лю | нок

1

Знайди слово — підпис до малюнка.

люк	люди	любов	ключ
тук	салюти	рюкзак	ключка
крюк	тюлені	костюм	колючка
трюк	верблюди	капельюх	крючок

У середині складу буква **ю** позначає **один** звук **[y]** і пом'якшення попереднього приголосного.

л **ю** к
[y]

л **ю** к
[y]

2

Прочитай. Що малювали діти? Як ти думаєш, чому?

Юля та Юрко малювали улюблені іграшки. Юля малювала тюленя. У тюленя — м'ячик. Юрко малював верблюда. У верблюда — два горби. Він їсть кактус. У кактуса — зелені колючки.

Є є

є | н о т

1 Знайди букви **Є** і **є** в рядку.

Є Е В о Р є З е Є О

2 Знайди слово — підпис до малюнка.

єнот єгер єхидна миє малює
єноти єгері єхидни шиє читає

Буква **є** позначає два звуки [йе]
на початку слова і складу.

Є | Н О Т
[йе]

М | Є
[йе]

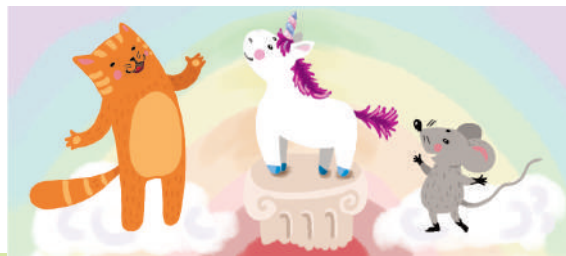
3 Прочитай і повтори речення з різною інтонацією. Знайди малюнок до кожного речення.

- Єнот миє яблуко.
- Мама шиє сукню.
- Євген малює картину.
- Єва читає книжку.
- Єгер годує оленя.

Є Є є | ди | но | ріг

1

Знайди слово — назву зображеної дії.

риє малює дарує грає чує
шиє читає готує співає ласує

2

не – неє ле – лє те – тє

синє давнє домашнє осіннє
літнє прадавнє вчорашнє вечірнє

У середині складу буква **є** позначає **один** звук [e] і пом'якшення попереднього приголосного.

Д и В | Н є
[e]

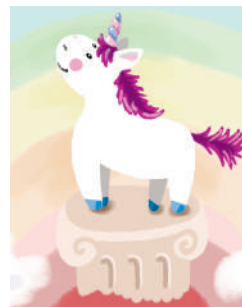
С и | Н є
[e]

3

Текст. Тема тексту. Заголовок

Єдиноріг — казкова тварина. Зазвичай це кінь з одним-єдиним рогом. Єдиноріг — символ добра і чесності. Давнє повір'я говорить, що єдинороги там, де правда.

Ь

л – ль с – сь

н – нь т – ть

1 Знайди букву ь у рядку.

ь р в ь а л б ь я ь

2 Знайди слово — підпис до малюнка.

сінь тінь пальто лось пенюк
кріль осінь пальма карась деньок

Буква ь НЕ позначає звука.

С І Л ь

К У Л ь | К А

3 Загадка. Опис предмета

Опис

Я маленький і пухнастий,
Я сіренький, не смугастий.
Куций хвостик, довгі вушка,
Шерсть м'якенька, як подушка.
Усіх на світі я страшусь.
Усіх лякаюсь і боюсь.

Відгадка

1. Мишка
2. Заєць
3. Зебра
4. Хом'як
5. Котик

її

ї | ж а к

1 Знайди букви ї та ї в рядку.

І Т Й Ї Т і Ї Г і ї

2 Знайди слово — підпис до малюнка.

їжа поїхав гаї краї
їжак заїхав мрії країна
їжаченя доїхав сироїжка хвоїнка

Буква ї завжди позначає два звуки [йі].

ї | ж а к

[йі]

п о ї з д

[йі]

3 ЩО ЇСТЬ ЇЖАЧОК?

Їжачки їдять жуків і гусінь, равликів і слимаків, дощових черв'яків і коників. Можуть по-ласувати їжачки й мишками, пташенятами, жабками та навіть зміями. Змію їжачок може з'їсти повністю, бо йому не шкодить зміїна отрута.

Ц ц

цирк

1 Знайди букви **Ц** і **ц** у рядку.

Ч ц н П ш Ц Н Ц Щ ц

2

Ц А ЦА – ЦА ц и ци – ци

ац – ца оц – цо уц – цу цап цукор
ец – це иц – ци іц – ці цирк сонце

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звуки [ц], [ц']?

- Прочитай. Знайди слова, у яких є буква **ц**. Визнач місце букви **ц** у словах.

У цирку виступають циркачі. Танцівниця танцює на коні. Клоун роздає цукерки. Заєць вискакує з ци-лін-дра. Крізь кільце стрибають цуценята. Акробати виконують трюки. Я люблю цирк.

Цц

ац

оц

уц

иц

іц

ец

ца

цо

цу

ци

ці

це

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

вулиця

цукор

олівець

суниця

цукерка

горобець

синиця

цукорниця

камінець

лисиця

паляниця

мізинець

2

Текст. Тема тексту. Передбачення. Театралізуємо

Одного разу в місті пішов цукерковий дощ.
З неба летіли різнобарвні цукерки: і зелені,
і рожеві, і фіолетові, й блакитні.

Спочатку люди думали,
що то град. Аж ось із цікавості один хлопчина по-
клав у рот зелену градину,
і виявилось, що то м'ятна
цукерка.

— Цукерки! Цукерки! —
закричали всі.

Цукерковий дощ лив як
із відра. Усі вулиці були
в цукерках.

За Джанні Родарі

- Як ти думаєш, що було далі?

Ф ф

фокус

1 Знайди букви **Ф** і **ф** у рядку.

Ф В Р ь Ф ф В р ф б

2

Ф А ФА – ФА ф у фу – фу

Ф О ФО – ФО ф і фі – фі

3

Що відбувається? У назвах яких предметів є звук [ф]?

- Прочитай слова. Знайди ці предмети на малюнку. Визнач місце букви **ф** у словах.

фо-ку-си
фо-ку-сник
фазан
фар-тух
фон-тан
дель-фін
шарф
кофта

- У цирку показують фокуси. Кіт Фантик дістає з капелюха фазана. Мишеня Фурчик — дельфіна. Фокуси — це диво, яке робить фокусник. А які фокуси знаєш ти?

Ф ф

аф
фа

оф
фо

уф
фу

иф
фи

іф
фі

еф
фе

1

Знайди слово — підпис до малюнка.
Відшукай слово до схеми.

фара

фото

форма

ліфт

фазан

фонтан

ферма

зефір

фарба

футбол

шофер

кефір

2

Текст. Головна думка. Передбачення

ЯК ТАРАС БУВ ФОКУСНИКОМ

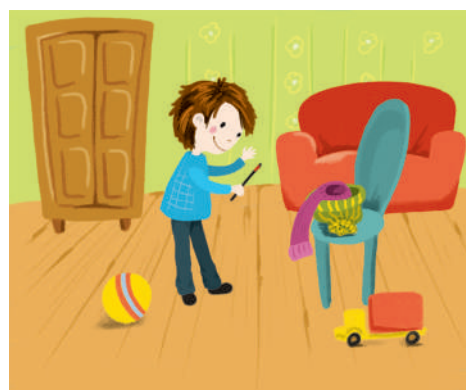
У неділю Тарас був у цирку. Ну й гарні ж фокуси він там бачив! Вирішив хлопчик, що буде фокусником.

Знайшов шмат фіолетової тканини, щоб зробити справжній плащ чаклуна. Дістав шапку і поклав її на стілець.

Кинув у шапку старий шарф. Промовив: «Крекс, пекс, фекс!» А потім не витримав і зазирнув у шапку.

Шарф був на місці, а кролик не з'явився. «Мабуть, потрібні стрічки», — подумав Тарас і пішов до кімнати старшої сестрички...

- Як ти думаєш, що буде далі?

НОВИЙ РІК — НА ПОРІГ

1

Прочитай і доповни текст.

Незабаром Новий рік. Ми прикрашаємо ялинку. Артем вішає різнобарвні кульки, Віка — шоколадні цукерки. Усі мріють про подарунки. Віка загадала собі ... , а Артем мріє про

Хай збу-ва-ють-ся мрії!

- Прочитай абетку. Яка буква перша? Яка остання? Знайди букву, з якої починається твоє ім'я.

ЗМІСТ

Я вивчаю українську мову	4	Т т	44
Усне і писемне мовлення	5	Т т	45
Слова — назви предметів	6	Тверді і пом'якшені	
Слова — назви дій	7	приголосні звуки	45
Слово і речення	8	Г г	46
Слово і речення	9	Г г	47
Звуки	10	Тверді і пом'якшені	
Букви	11	приголосні звуки	47
А а	12	Г г	48
О о	13	Г г	49
М м	14	Е е	50
М м	15	Е е	51
Л л	16	Тверді і м'які приголосні	
Л л	17	звуки	51
У у	18	З з	52
У у	19	З з	53
Н н	20	Ж ж	54
Н н	21	Ж ж	55
С с	22	Ш ш	56
С с	23	Ш ш	57
Звуки. Голосні і приголосні	24	Х х	58
Склад	25	Х х	59
К к	26	Й й	60
К к	27	М'який приголосний звук [й]	61
Наголос	28	Слова — назви ознак	61
Звуковий склад слова	29	Ч ч	62
И и	30	Ч ч	63
И и	31	Щ щ	64
Р р	32	Щ щ	65
Р р	33	Я я	66
Б б	34	Я я	67
Б б	35	Ю ю	68
В в	36	Ю ю	69
В в	37	Є є	70
Д д	38	Є є	71
Д д	39	ь	72
І і	40	ї ї	73
І і	41	Ц ц	74
Тверді і м'які приголосні звуки	41	Ц ц	75
П п	42	Ф ф	76
П п	43	Ф ф	77
Тверді і пом'якшені		Новий рік — на поріг	78
приголосні звуки	43		

Відомості про користування підручником

№ з/п	Прізвище та ім'я учня/учениці	Навчаль- ний рік	Стан підручника	
			на початку року	у кінці року
1				
2				
3				
4				
5				

Навчальне видання

*БОЛЬШАКОВА Інна Олексіївна
ПРИСТІНСЬКА Марина Сергіївна*

**«УКРАЇНСЬКА МОВА. БУКВАР»
підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)
(Частина 1)**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Провідний редактор *І. Л. Морева*. Редактор *Ю. М. Миронова*.
Художнє оформлення *В. І. Труфен*. Технічний редактор *А. В. Плisko*.
Комп'ютерна верстка *С. В. Яшиш*. Коректор *Н. В. Красна*

В оформленні підручника використані зображення,
розміщені в мережі Інтернет для вільного використання

Підписано до друку 30.07.2018 р. Формат 84×108/16.

Папір офсетний. Гарнітура Рублена. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 8,4. Обл.-вид. арк. 8,1.

Тираж 106 375 прим. (1-й запуск 1-30000). Зам. № 1308-2018/1

ТОВ Видавництво «Ранок»,

вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5215 від 22.09.2016.

Адреса редакції: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.

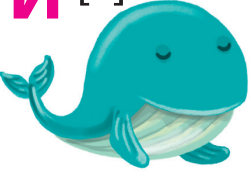
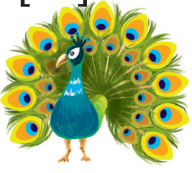
E-mail: office@ranok.com.ua. Тел. (057) 719-48-65, факс (057) 719-58-67.

Підручник надруковано на папері українського виробника

Надруковано у друкарні ТОВ «ТРИАДА-ПАК»,
пров. Сімферопольський, 6, Харків, 61052.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5340 від 15.05.2017.

Тел. +38 (057) 703-12-21. E-mail: sale@triada.kharkov.ua

	А [а] 	Б [бе] 	В [ве] 	Г [ге]
Г [ге] 	Д [де] 	Е [е] 	Є [є] 	Ж [же]
З [зе] 	И [и] 	І [і] 	Ї [ї] 	Й [йот]
К [ка] 	Л [ел] 	М [ем] 	Н [ен] 	О [о]
П [пе] 	Р [ер] 	С [ес] 	Т [те] 	У [у]
Ф [еф] 	Х [ха] 	Ц [це] 	Ч [че] 	Ш [ша]
Щ [ща] 	Ь [знак м'якшення]	Ю [ю] 	Я [я] 	

Слова — назви предметів

ХТО?

собака

ЩО?

книга

Слова — назви ознак

ЯКИЙ?

зелений

ЯКА?

зелена

ЯКЕ?

зелене

ЯКІ?

зелені

Слова — назви дій

ЩО РОБИТИ?

малювати

ЩО ЗРОБИТИ?

намалювати

Слова — помічники

НА

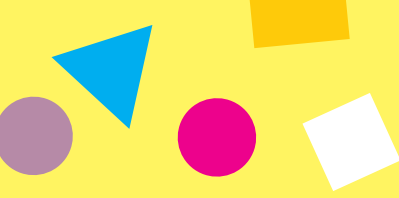
У, В

ПЕРЕД

ЗА

УКРАЇНЬКА МОВА

БУКВАР

1 КЛАС. ЧАСТИНА 1

Особливості підручника:

- текстовий матеріал, поданий з урахуванням різних рівнів читацьких навичок
- ілюстративний матеріал, зорієнтований на формування читацької мотивації
- правила, візуалізовані завдяки кумедним героям
- система завдань, розроблена для розвитку критичного мислення
- вправи, націлені на формування емоційного інтелекту
- інтернет-підтримка, спрямована на реалізацію індивідуального підходу

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Інтернет-підтримка
interactive.ranok.com.ua

